

Een zesrijgige stal met ventilatoren die voor extra dwarsventilatie zorgen.

© JAN HALEWYCK

PASSIE, TOPFOKKERIJ EN VEEL MELK IN LUXEMBURG

Op het bedrijf Lisléck Holsteins van Christian en Marianne Lis-Vaessen worden 250 melkkoeien gemolken en haalt de veestapel de hoogste gemiddelde exterieurbeoordeling van Luxemburg. “Veel melk met een gezonde koe”, is de bedrijfsleuze. Het bedrijf maakte alvast indruk tijdens een studiebezoek met de themagroep Rundvee de voorbije zomer.

– Dirk Audenaert, landbouwconsulent Boerenbond

Als je vanuit België het Groot Hertogdom Luxemburg binnenrijdt, kom je in een regio waar melkveehouderij de belangrijkste landbouwsector is. In Wicrange vind je het bedrijf van de familie Lis. Zoon Christian werkt al sinds 2005 voltijds mee in het bedrijf van 60 melkkoeien, die in een potstal gehuisvest werden. In 2013 nam hij het bedrijf, samen met zijn echtgenote Marianne, over van zijn ouders en opteerden ze voor een nieuwe zesrijgige melkveestal met twee Lely-melkrobots. Er werd nadien ook nog geïnvesteerd in nieuwe huisvesting voor het jongvee. Voor

de kalveren kwam er een jongveestal met kalverdrinkautomaten en voor het grotere jongvee een nieuwe ligboxenloopstal. Na afschaffing van het melkquotum werd een derde en vierde robot in gebruik genomen. Momenteel telt de totale veestapel 550 runderen, waarvan 250 melkkoeien. De opfok van genetisch hoogwaardig jongvee is hier een belangrijke bedrijfstak. Daar ligt ook de verklaring voor het hoge aantal stuks jongvee. Het bedrijf telt in totaal 200 ha, waarvan 35 ha in België. “De grondprijs ligt in ons land rond 25.000 à 30.000 euro per ha,

terwijl in Luxemburg de prijzen oplopen tot 50.000 euro. Hierdoor ligt een gedeelte van de eigendom in België.” De pachtprizen in de regio variëren ook heel sterk en lopen uiteen van 250 tot 700 euro/ha. De bedrijfsuitbating wordt gestuurd door Christian en Marianne, die van opleiding veearts is. Met de hulp van vader en twee vaste medewerkers worden de taken in de stal en een klein deel op het veld uitgevoerd. Het grootste deel van het veldwerk wordt door een lokale loonwerker Reif (www.j-reiff.lu) uitgevoerd. “Het is niet verantwoord om personeel in

dienst te nemen om met dure machines het veld te bewerken. Je vindt sowieso al moeilijk personeel en de onderhoudskosten van de machines lopen hoog op. Goede afspraken met een loonwerker zijn voor ons de oplossing.”

Melk produceren met topexterieur

De gemiddelde melkproductie per koe bedraagt 11.487 kg melk met 3,95% vet en 3,42 % eiwit. Dit indrukwekkend cijfer vormt de basis van het bedrijf. Christian en Marianne zoeken naar een optimale combinatie van een hoge melkproductie en een functioneel exterieur. Embryo-spoeling is hierbij een veelgebruikte techniek. De groei van de veestapel is vrijwel volledig gerealiseerd vanuit de eigen genetica. Van 12 van de genetisch beste koeien werden intensief embryo's gewonnen om de veestapel uit te breiden. In 2016-2017 werden 40 ET-spoelingen uitgevoerd en 300 embryo's ingeplant of verkocht. Hierbij wordt dikwijls in samenwerking met diverse KI-stations een paringskeuze gemaakt, waarbij de nakomeling naar een opfokcentrum gaat. Genomics en genetische merkers vormen een leidraad voor de stierkeuze. Vorig jaar zijn 9 stieren naar KI-verenigingen getrokken in binnen- en buitenland. Ook worden heel wat stierkalveren opgefokt om als dekstier te worden ingezet bij andere melkveehouders. De vaarsen en de koeien die genetisch minder goed scoren worden hierbij als draagmoeder ingezet. Alle embryo-spoelingen worden uitgevoerd door de vader van Marianne. Als Nederlandse immigrant is hij vroeger ook gestart op een Luxemburgs melkveebedrijf en heeft hij de techniek van embryo-spoelingen onder de knie gekregen. Nochtans was hij geen veearts van opleiding. Met een gemiddelde van bijna 10 embryo's per spoeling is het wel een teken dat hij de techniek goed onder de knie heeft.

De groei van het melkveebedrijf heeft uiteraard zware investeringskosten met zich meegebracht. In Luxemburg zijn er vrij ingrijpende bouwvoorwaarden over hoe een stal moet ingekleed zijn in het landschap. De nokhoogte wordt beperkt, en hierdoor zijn er extra bouwkosten die in rekening moeten gebracht worden. De oorspronkelijke stal voor 240 melkkoeien kostte ongeveer 10.000 euro per koeplaats. Met inbegrip van de melkrobots mag je rekenen op 11.000 euro per koe. De eerste 5 jaar wordt een investeringssteun voorzien van 50%, maar de wetgeving is ondertussen bijgestuurd waardoor

nu de stal maar voor een vierde zou gesubsidieerd worden. “De steun was echt wel nodig en vormt eigenlijk een compensatie voor de zware bouwvoorwaarden waaraan wij moesten voldoen”, aldus Marianne. In de regio speelt ook een regel van maximaal twee grootvee-eenheden per ha. Hierdoor is uitbreiding van de veestapel niet zo evident. Per hectare wordt hier een premie voor landschapsonderhoud uitgekeerd van zowat 185 euro per ha.

.....
De groei van de veestapel is vrijwel volledig gerealiseerd vanuit de eigen genetica.
.....

De dure stallen zagen we ook bij het jongvee. Hierbij worden zowel een aantal stierkalveren verder aangehouden, maar dienen ook heel wat vaarsen als ontvanger voor de eigen embryo's. Het bedrijf plant zelfs embryo's in van andere bedrijven, waarbij men de vaars als ze 3 maanden drachtig is verkoopt aan de eigenaar van het embryo (aan 1800 euro per vaars).

Voeding voortdurend bijsturen

Het teeltplan staat volledig in functie van de ruwvoederwinning voor de eigen veestapel: 110 ha grasland, 30 ha luzerne en 60 ha maïs. De luzerneteelt wordt ingezaaid in onderzaai van zomerhaver. Als de haver dan het eerste jaar geoogst wordt, heeft de luzerne zich reeds kun-

1 Ligboxen gevuld met een mengsel van stro, kalk en water zorgen voor een optimaal koecomfort. 2 Marianne Vaessen in gesprek met de leden van de themagroep Rundvee. 3 Rubberen roosters en een mestschuif in de melkveestal.

nen ontwikkelen zodat de kans op een goede start wordt verhoogd.

Het rantsoen voor de melkkoeien ziet er als volgt uit: 60% gras en luzernekuil, 30% maïskuil, bietenperspulp, maïsmeel, tarwe, eiwitconcentraat en mineralen. In de robot wordt aanvullend evenwichtig krachtvoeder verstrekt volgens de melkproductie.

“In de warme augustusmaand was het evenwel niet eenvoudig om de koeien optimaal te laten produceren”, aldus Marianne. De gemiddelde melkproductie per koe bedroeg weliswaar nog 40,4 kg melk/dag (bij een gemiddelde lactatieduur van 173 dagen), maar het vetgehalte was vrij sterk onderuitgegaan. Het vetgehalte was gedaald naar 3,27%. Dit was vooral te wijten aan de kwaliteit van de maïskuil. Het bedrijf heeft eigenlijk te weinig sleuvsilo's (om budgettaire redenen), waardoor de maïskuil te groot was en in de zomer te weinig voersnelheid kon gerealiseerd worden om broei te voorkomen. De warme maïs leidde tot een extra daling van de voeropname op de warmste dagen. Hierdoor zijn er

momenteel heel wat attentiekoeien door pensverzuring. Zodra de verhouding tussen vet en eiwit lager is dan 1,1 verschijnen deze koeien op de attentielijst. Per dag wordt in de zomer twee keer gevoederd ('s morgens en 's avonds). Ook het celgetal was plots sterk gestegen (naar 330.000 cellen/ml), waarbij de reiniging van de borstels van de robot en het dipmiddel extra aandacht kregen. De warme augustusmaand zal hier zeker een effect hebben gehad op de productie. Koecomfort krijgt hier nochtans alle aandacht. Om de 10 meter zijn twee rijen ventilatoren voorzien. De roosters zijn met rubber bedekt om de klauwen te beschermen en de ligboxen zijn diepstrooiselboxen die met een mengsel van stro, kalk en water worden ingestrooid. De roosters worden beneveld met water zodat het reinigen door de mestrobot efficiënter kan verlopen. Desalniettemin moet men aandacht hebben voor mortellarobesmetting bij de koeien. Voorheen werden de poten automatisch besproeid met product in de robot, maar dit is stopgezet omdat men hier negatieve

ervaringen mee had. Het leek alsof mortellaro zich verder naar de poten verspreidde.

De melk wordt geleverd aan de enige Luxemburgse coöperatieve melkerij Luxlait. Met een basisprijs van 27 euro behaalde het bedrijf in augustus 30,5 euro per 100 liter melk. Een zeer matige prijs, maar de extra eisen die Arla oplegt (via Arla Garden) zag men hier niet zitten.

Besluit

Het bedrijf Lis-Vaessen legt de lat – bewust – bijzonder hoog. Voor koeien die meer dan 11.000 kg melk geven, is een optimaal koecomfort bijzonder belangrijk. De voeropname op peil houden in de warme augustusmaand bleek een hele opgave. Maar de passie waarmee zowel Christian als Marianne hun bedrijf uitbaten en hun genetica verbeteren doen het beste vermoeden. ■